

L'espai de la llum

Joan VICENT ALIAGA

La Fundació Caixa de Pensions presenta fins el dia 31 de març una esplèndida antològica de Giorgio Morandi, al palau Macaia de Barcelona. Es tracta d'una exposició que permet de veure totes les maneres estètiques del pintor bolonyès, a través d'un minuciós recorregut per 150 obres entre olis, aquarel·les, dibuixos i aiguafortes.

La primera constatació que se'n pot fer després de contemplar detingudament aquesta exposició és que cal revisar molts dels principis i els conceptes que, fins ara, dominen en la història de l'art.

La cruïlla d'ismes (futurisme, cubisme, surrealisme...) sota la qual hem estudiat i hem analitzat els

esdeveniments artístics de la nostra centúria ha servit, no cal dir-ho, per a amagar i soterrar als àmbits del silenci artistes que no han volgut continuar els postulats dits «progressistes» de les tendències d'avantguarda.

Morandi, un món d'objectes quotidians.

L'obra de Giorgio Morandi (1890-1964) és, potser, un dels millors exemples del que acabem de dir. Un món d'objectes quotidians (ampolles, gerres, cafeteres, gots, capses...) envolta l'espai del quadre, i crea una atmosfera on el silenci sembla el vertader centre a l'entorn del qual giren els altres elements estètics. Un silenci bastit per

un cromatisme suau i torbador, on la llum, de vegades, ompli de matisos i dona relleu als objectes esmentats?

Al contrari del que s'ha dit sobre Morandi qualificant-lo de metafísic, sembla que la seua pintura no intenta plasmar cap concepte del món que fuja de la realitat, sinó que hi ha en el conjunt de la seua obra una necessitat interior de reflectir, amb humilitat i puresa, l'aire que respirava a Bolonya, apartat com era del tràfec de la vida moderna. I és curiós que, sense eixir d'Itàlia, els seus paisatges traspuen la marca de Cézanne o que el joc sensual d'ombra i llum que es veu entre les gerres i les tasses dels seus quadres ens deixen una certa olor coneguda, perquè Morandi, sens dubte, és un pintor dels aspectes intranscendents de la vida, i amb la seua poètica intimista reté tots els punts més grans de la pintura clàssica.

La pell de vaca

Guillem RAUSA

La *vaquilla* no és una cinta dedicada a descriure les peripècies de la nòvia del famós delinquent «El Torete». Ni un documental sobre el món del toreig. És la darrera pel·lícula de Luis García Berlanga, basada en un guió escrit pel mateix Berlanga i per Rafael Azcona en 1956, i que fou prohibit per la censura del militar gallec.

Utilitzant com a metàfora d'Espanya una infausta vaquilla, que és disputada

per republicans i per franquistes, Berlanga ha realitzat una de les seues millors pel·lícules, enfocant la conflagració civil amb una distanciada òptica entre festiva i esperpèntica.

Els protagonistes, un grup de militars republicans, han de creuar les línies enemigues disfressats de soldats feixistes, per dur-se una vaquilla que està a punt de ser torejada, i, així, minar la moral de l'enemic i, alhora, donar de menjar a les seues fretu-

roses tropes. Però, una vegada en territori franquista, el totèmic rumiant serà més inassolible que la televisió valenciana.

El director, d'*El Verdugo* ha aconseguit de remuntar la seua filmografia, últimament encasquetada amb la ja aclaparant saga dels marquesos de Leguineche i el seu patrimoni nacional. Aquesta pel·lícula ens restitueix el millor Berlanga, el Berlanga de *Plácido*, *El Verdugo* i *Bienvenido Mr. Marshall*. Amb un magistral domini dels plans-seqüència coreogràfics, aquesta comèdia plenament berlanguiana apareix perfectament

mesurada —el tan difícil *timing* de la comèdia—, amb uns *gags* esplèndids —seria tediós realitzar un inventari dels millors— i amb el típic pessimisme seu —al final l'animalet mor després de tant de tragí.

Cal destacar-ne, finalment, els excel·lents actors —especialment Alfredo Landa, José Sacristán i Carles Velat—, els típics acudits sobre marquesos, capellans, austro-hongaresos i toreros, el jocós to antimilitarista (genial el «¡mucho pelo, eh!») i els tocs valencians i mediterranis, amb paella i traca incloses.